

JUSTITSMINISTERIET

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K
DK Danmark

Dato: 27. februar 2020
Kontor: Strafferetskontoret
Sagsbeh: Stefan Weinschenck
Sagsnr.: 2020-0030-3674
Dok.: 1384826

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 826 (Alm. del), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 30. januar 2020. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Karina Lorentzen Dehnhardt (SF).

Nick Hækkerup

/

Caroline Østergaard Nielsen

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

T +45 7226 8400
F +45 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 826 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg:

”Vil ministeren i forlængelse af samrådet den 16. januar 2020 om teledatasagen redegøre for, om der i henhold til gældende regler er notatpligt i forhold til møder, der er af henholdsvis politisk og ikke-politisk karakter?”

Svar:

1. Om notatpligten kan Justitsministeriet generelt oplyse, at det følger af offentlighedslovens § 13, stk. 1 og 2, at en myndighed i afgørelsessager under visse betingelser er forpligtet til at gøre notat om oplysninger, som den mundtligt eller på anden måde bliver bekendt med.

Notatpligten efter offentlighedslovens § 13 gælder – som nævnt – alene for afgørelsessager, dvs. hvor en myndighed f.eks. skal træffe afgørelse om at tildele en ydelse eller en tilladelse e.l.

Det forvaltningsretlige afgørelsesbegreb afgrænses traditionelt ved, at der skal være tale om en retsakt (udtalelse) fra en offentlig myndighed, som udstedes på offentligretligt grundlag, som går ud på ensidigt at bestemme, hvad der er eller skal være gældende ret, og som retter sig mod eksterne modtagere (i modsætning til internt mod myndigheden selv). Det kan tilføjes, at der – hvis der er tale om en afgørelsessag – som udgangspunkt ikke gælder bestemte formkrav til afgørelsens meddelelse. En afgørelse kan således i princippet meddeles både skriftligt og mundtligt. Det kan dog efter omstændighederne følge af god sagsbehandlings- og forvaltningsskik, at afgørelsen bør meddeles skriftligt.

I forlængelse heraf bemærkes generelt, at et sagsforløb, der går ud på politiske sonderinger, drøftelser og udveksling af politiske synspunkter mv., som udgangspunkt ikke kan antages at have karakter af en afgørelsessag.

Den ovennævnte notatpligt efter offentlighedslovens § 13, stk. 1, indtræder, når myndigheden skal træffe afgørelse i den pågældende sag, som oplysningerne vedrører (afgørelsessag), og der er tale om oplysninger, som vedrører afgørelsessagens faktiske grundlag, eller om eksterne faglige vurderinger, og de pågældende oplysninger eller vurderinger er af betydning for sagens afgørelse, og oplysningerne eller vurderingerne ikke i øvrigt fremgår af sagens dokumenter.

Efter bestemmelsens stk. 2 er en myndighed endvidere forpligtet til at tage notat om væsentlige sagsekspeditionsskridt i afgørelsessager, når sagsekspeditionsskridtet ikke fremgår af sagens dokumenter.

Det er ikke muligt generelt at fastlægge, hvornår et sagsekspeditionsskridt i en afgørelsessag skal betragtes som væsentligt. Det må således bero på en konkret vurdering i det enkelte tilfælde, jf. Justitsministeriets vejledning om lov om offentlighed i forvaltningen, pkt. 14.5. I vejledningen nævnes som eksempel på et sagsekspeditionsskridt, der i almindelighed må betragtes som væsentligt og derfor skal noteres, det tilfælde, hvor en myndighed meddeler en afgørelse mundtligt.

2. Notatpligten efter offentlighedslovens § 13 gælder – som beskrevet ovenfor – alene for afgørelsessager.

Der gælder imidlertid også på ulovbestemt grundlag en notatpligt i visse andre sager. Der henvises i den forbindelse til Mohammad Ahsan, Offentlighedsloven med kommentarer (1. udgave, 2014), side 246 f., hvor der anføres følgende:

”Ved siden af stk. 2 gælder en ulovbestemt forvaltningsretlig grundsætning om, at der også i *andet end afgørelsessager* – såkaldte ”traditionelle” administrative sager, der har en vis indgribende og væsentlig betydning for borgeren – skal gøres notat om væsentlige sagsekspeditionsskridt, såfremt de pågældende oplysninger ikke fremgår af sagens dokumenter.

Endelig følger det af god forvaltningsskik, at der – uden for § 13’s tilfælde og uden for rammerne af den ulovbestemte retsgrundsætning – bør tages notat af visse sagsekspeditionsskridt.”

Om notatpligten i mere generelle sager anføres desuden i Mohammad Ahsan, Offentlighedsloven med kommentarer (1. udgave, 2014), side 249 f., følgende:

”Der er i forskellige sammenhænge rejst spørgsmål om, hvorvidt *notatpligten er tilsidesat i mere generelle (politiske) sager*. I den forbindelse bemærkes, at de pågældende sager typisk ikke vil have karakter af afgørelsessager, og notatpligten efter § 13, stk. 1 og 2, vil allerede af den grund ikke gælde for disse sager. Det samme gælder notatpligten efter den ulovbestemte retsgrundsætning herom, da den alene gælder i forhold til ”traditionelle” administrative sager, der har en vis indgribende og væsentlig betydning for borgeren, og hvor der er særlig grund til at stille krav om, at der tages notat om væsentlige sagsekspeditionsskridt [...]. Tilbage står herefter blot, om det følger af prin-

cipperne om god forvaltningsskik, at der skal tages notat af væsentlige sagsekspeditionsskridt eller lignende i sådanne generelle (politiske) sager. Det kan i almindelighed ikke antages at være tilfældet, da notatpligten efter god forvaltningsskik navnlig hviler på et synspunkt om, at der skal skabes et tillidsforhold *mellem borgeren og forvaltningen* – hvilket forhold typisk ikke foreligger i politiske sager – og et sådant tillidsforhold skabes bl.a. ved, at forvaltningen sikrer sig bevis og herved undgår tvivl om, hvad der er foregået og sagt i en foreliggende sag. Det kan dog ikke afvises, at hensynet til at sikre sig dokumentation for, hvad der er foregået i en generel (politisk) sag, efter omstændighederne i særlige tilfælde kan bevirke, at der bør tages et notat herom efter principperne om god forvaltningsskik.”

Om notat efter god forvaltningsskik anføres endvidere i Mohammad Ahsan, Offentlighedsloven med kommentarer (1. udgave, 2014), side 264 f., følgende:

”Ved siden af notatpligten efter § 13, stk. 1 og 2, samt anvendelsesområdet for den ulovbestemte retsgrundsætning om notatpligt, følger det af god forvaltningsskik, at en myndighed bør notere visse oplysninger ned [...].

Der synes dog – bl.a. i lyset af den lovfæstede notatpligt efter § 13 samt den ulovbestemte retsgrundsætning om notatpligt – at være et begrænset rum for at ”kræve” og forvente, at myndighederne også tager notat efter principperne om god forvaltningsskik. De bevissikringshensyn mv., der begrundes § 13 samt den ulovbestemte retsgrundsætning, synes tilstrækkeligt varetaget med den nævnte regel og grundsætning.”

Der kan i øvrigt henvises til betænkning nr. 1510/2009 om offentlighedsloven, side 412ff., hvor pligten til at gøre notat efter en ulovbestemt forvaltningsretlig grundsætning og efter god forvaltningsskik er nærmere beskrevet.

Der henvises endvidere til den samtidige besvarelse af spørgsmål nr. 824 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg.